

Finance

(Jaký je způsob financování opatření zaměřených na znevýhodněné žáky? Kdo případná opatření financuje? Jde financování nad rámec školy?)

Celkové shrnutí

Ve většině zemí dostávají školy **peníze od státu** dle toho, kolik uvedou ve statistikách dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Další postup, jak s těmito penězi nakládat, je v některých zemích ošetřen legislativně, ale dá se říci, že častěji školy nakládají s penězi **dle vlastního uvážení**. Jen v jednom případě by měly školy náklady na děti se speciálními vzdělávacími potřebami pokrýt ze svých prostředků (Švédsko).

V některých zemích žáci dostávají od státu finanční podporu v rámci rodiny, ale jde spíše o záležitost úředníků pro sociální věci. Podpora může přijít také od nevládních neziskových organizací (NNO) ve formě grantů od různých nadací aj.

VELKÁ BRITÁNIE

Peníze vláda přiděluje místním vzdělávacím úřadům a ty je pak na základě požadavků škol a na základě statistik přidělují školám. Úřady mají pro přidělování peněz např. ekonomicky znevýhodněným dětem indikátory. Mezi nejnovější indikátory patří: „*Tax Credit Deprivation Indicator*“

(<http://www.teachernet.gov.uk/...nk/index.cfm?...>)

ANGLIE

Finance pro školy v Anglii distribuuje úřadům místní správy centrální vláda. Centrální rozdělování financí (určených na vzdělávání) mezi úřady místní samosprávy bere v úvahu lokální podmínky, včetně znevýhodnění. Toto rozdělování financí zohledňuje příjmová znevýhodnění rodin. Nový indikátor deprivace identifikuje příjmové znevýhodnění žáků, kteří navštěvují školu v určité konkrétní oblasti (spíše než že by sledoval ty, kteří v dané oblasti bydlí).

Informace o detailech metodologie a kontextu lze nalézt zde:

<http://www.teachernet.gov.uk/...onindicator/>

Jsou to právě úřady místní samosprávy, kdo rozděluje finance jednotlivým školám. Každý lokální úřad rozpracovává „Schéma pro financování škol“ v souladu s regulačním rámcem, ale zohledňuje také své vlastní lokální podmínky. V roce 2005 Ministerstvo vzdělávání a dovedností a Ministerstvo financí revidovaly společně způsoby, jakými úřady místní samosprávy financují školy, aby hradily výdaje vyplývající ze sociální deprivace mezi jejich žáky. Kontrola zjistila závažnější rozpor mezi výsledky dětí ze znevýhodněného prostředí a jejich vrstevníky. Konstatovala také, že mezi úřady místní samosprávy se způsoby financování škol velmi liší, podle toho, jaký význam přikládají danému znevýhodnění.

Detailní informace o revizi financování znevýhodněných a následných opatřeních lze nalézt zde:

<http://www.teachernet.gov.uk/...ndingreview/>

Diskuse o tom, co je míněno „financováním deprivací“ je v dokumentu *Deprivation Guidance for CSAs and LAs* (<http://www.teachernet.gov.uk/...nk/index.cfm?...>). Příloha tohoto dokumentu sestává z přehledu indikátorů deprivace obvykle používaných úřady místní samosprávy.

Obecné podklady o financování škol v Anglii jsou k dispozici v databázi Eurydice Eurybase, kde je také popis vzdělávacího systému v Anglii, Walesu a Severním Irsku.

(http://www.eurydice.org/...al/UN_EN.pdf)

Detailnější informace o financování škol nabízejí stránky ministerstva „Department for Children, Schools and Families (DCSF)“ (<http://www.teachernet.gov.uk/...hoolfunding/>)

Je třeba brát v úvahu skutečnost, že financování delegované na školy mohou využít na náklady spojené s jejich specifickými potřebami a podmínkami. Všeobecně nejsou tyto finance vázány na specifické žáky nebo specifické zaměstnance školy nebo programy (s výjimkou žáků se rozhodnutím o specifických vzdělávacích potřebách, které vydávají úřady místní samosprávy. Což se týká především dětí s mentálním nebo fyzickým postižením. Ostatní děti nejsou kategorizovány.)

IRSKO

Školy zapojené v programu dostávají zvláštní finance od státu podle toho, kolik mají žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

FINSKO

Škola dostává zvláštní finance na děti imigrantů a na děti se sociálními a emocionálními problémy.

ŠVÉDSKO

Na národní úrovni neexistuje regulace. Škola by měla mít dostatek finančních prostředků na to, aby zabezpečila výuku dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Pakliže je nemá, je zodpovědnost na

místních úřadech, které školám musí peníze poskytnout. Ve Švédsku je zhruba 1 % škol speciálních pro (jakkoliv, ale především sluchově, zrakově) postižené děti, ostatní děti navštěvují běžné školy.

HOLANDSKO

Školy dostávají finance od státu na základě statistik – poměru dětí se speciálními potřebami ku běžným žákům. Nicméně i tak mají hodně autonomie, tj. samy si rozhodují, jak s penězi naloží.

SLOVENSKO

Financování jde nad rámec školy – škola dostává určitý normativ (stabilní kvantum peněz) a navýšené peníze, které se váží na to, kolik žáků ve škole má speciální vzdělávací potřeby (je legislativně ošetřeno, na které konkrétní účely jsou konkrétní finance).

Sociálně znevýhodněné děti dostávají dotace na stravu a na dopravu (z Ministerstva práce a sociálních věcí), i když jsou formálně považovány za sociálně znevýhodněné, neformálně jsou označeny také za „*žáky se speciálními vzdělávacími potřebami*“, a tudíž na ně škola dostává finance. Úřad zplnomocněnce vlády pro rómské komunity uděluje jednotlivým dětem stipendia (jejich administraci zajišťuje Open Society Foundation).

NNO – alternativní programy pro akceleraci učení (např. program Krok za krokem, který školí učitele, jak pracovat s rómskými dětmi); většinou mají lokální dopad.

ŠPANĚLSKO

„*Centra speciální pomoci*“ dostávají speciální finance od regionu a od státu.

Žáci ze slabého sociálního prostředí dostávají od státu finanční podporu ve formě grantů. Dále mohou být dotováni, aby byl jejich rovnoprávný přístup ke vzdělávání zaručen.